

jih napotimo v to fabriko, ki je blizu kolodvora železnice ljubljanske.

— Od rok do rok gré sedaj slovenska brošurica, ki se dobiva za 20 kraje. pri bukvarju Giontini-u in je v Zagrebu ravnokar na svetlo prišla pod naslovom: „Don Quixotte della Blatna Vas.“ Načrt tragične komedije v 4 djanjih, s predigro in s petjem, nekoliko v prozi, nekoliko v priprostih rimah. Načrtal Servantes Mlajši. Kaj zapopada ta komedija, bo vsak zvedil, ko bo bral; le samo to povemo, da mati te komedije je tista „Thierfabel“, katero so „Novice“ ob svojem času omenile. S tisto mero odmerja ta „komedija“, kakor je merila „fabula“, le da je Servantes Mlajši dosti bolj humorist in satirik kakor je „Jocosus der Jüngere“, pisatelj one fabule.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz Dunaja. — V zbornici poslancov je bila pretekli teden nenavadna živa pravda, znamenita posebno zato, ker se je tista stranka, ktera sicer zmiraj predloge ministerske podpira, ustavila nekemu predlogu, ki ga je gosp. minister Lasser v imenu vlade napravil kot dodatek k kazenski pravdi, namreč ta, naj tudi vlada dobi pravico, tožiti človeka, ki javno v spisih ali ustmeno pred več ljudmi razžali čast državnega ali deželnega poslanca, uradnika, vojaka ali duhovna. Gosp. dr. Waser, kot razložnik odborovega mnenja, se je krepko zoperstavljal zoper tako pravico, ktera po minister Lasser-jevem predlogu vlada za-se zahteva, rekši, da kaj takega ni nikjer po celem svetu; povsod velja le to, da toži tisti sam, kdor se razžaljenega čuti; marsikrat človeka tudi kakošna reč ne žali, o kateri drugi mislijo, da ga žali, in še ljubo bi mu ne bilo, ako bi se vlada za-nj potegnila, da bi mogel potem reči v taki pravdi razkladati, po katerih se razžaljenega ne čuti. Mnoge postavbe v družih (unanjih) državah varujejo veljavo svojih uradnih ali gospodskih; tudi naša (avstrijska) kazenska postava jih varuje; razžaljenje časti pa je povsod le čisto privatna, osebna reč. Vprašanje: ali se smejo vladni uradniki grajati ali zoper njih kaj reči, da ne delajo prav, se reši s tem, da se smejo tudi hvaliti. Če je tedaj to dopuščeno, mora biti tudi uno. Že postava cesarja Jožefa je pripustila pretresovanje ali kritiko uradnikov, ako to le ne sega tako daleč, da je sramotivno psovanje. Saj je vsakemu poslancu, uradniku, vojaku, duhovnu pripuščeno, ako se razžaljenega misli, da se pritoži pri cesarskem pravdniku, in ta bo tožbo že sprejel, ako misli, da je res tako. Če pa razžaljeni sam noče tožiti, čemu hoče vlada namesto njega tožiti? Ako se pa veliko tožb napravi, ktere se s tem končajo, da sodnija zatoženega ne spozná krivega, ni to pravosodju v korist. Večidel se pri razžaljenju časti med sabo poravnata razžaljenec in razžaljivec; ako bi pa vlada napenjala take tožbe, ne bilo bi to mogoče. Mnogokrat utegne razžaljenec prav biti, da se pri pravdi ne nastopi pot dokazovanja resnice. Kar se pa tiče državnih in deželnih poslancov, ne potrebujejo nobenih privilegij in nobenega varstva proti temu, da bi ne smel nihče zoper njih kaj pisati ali reči. — Ko so še nekateri drugi poslanci o tem govorili, med kterimi je marski dr. Ryger (pro domu sua) zagovarjal potrebo vladnega varstva državnih in deželnih poslancov, in so še dokazati si prizadevali, da bi časniki večidel po tem mogli le molčati, ker bi jim vsaki čas lahko tožba za petami bila, je po govoru gosp. ministra Lasserja, ki jedro te postavbe išče le v tem, da pri razžaljenju časti takih oseb trpi javni prid, g. državni minister Schmerling besedo poprijel in rekel, da vlada, ker je slovó dala vsem predodurnim naredbam pri tiskarni postavi, mora vendar od druge strani skrbeti, da časniki pametno ravnajo in ne vzhajajo preveč čez ojnice svobodnega tiska. Žal nam bo — je sklenil minister svoj govor — ako tista stran zbornice, ktera je dosihmal večidel vladne predloge podpirala, danes ne bode

z nami glasovala za naš predlog; al reči moram, da to, kar smo predložili, smo dobro prevdarili; zato v imenu vlade očitno rečem, da ne bom mogel ne tiskarne postavbe ne reda tiskarne pravde cesarju priporočati, da bi ju potrdil, ako bi ob enem ne mogel tudi tega dodatka cesarju v potrjenje predložiti. Čeravno se je zbornica zavzela nad tem žuganjem g. ministra, je vendar po večini glasovanja padel ministerski predlog pa tudi mogoči odborov predlog. — Kaj bo tedaj s to postavbo, se še ne vé. — Predlog dr. Jiskrov: naj se vladi oblast dá, v hitro pomoč nesrečnikom, ki so zavoljo povodnje v toliki nadlogi, 200.000 gold. darovati, je bil z veliko večino sprejet, kar je tudi gosp. minister Schmerling potrdil, da je prav tako. — H koncu te seje poprime še dr. Klaudi besedo in željo izreče, naj bi, ker je treba tiskarno postavbo h koncu dognati, prihodnja seja bila že v torek (14. t. m.), da bi se ne tratil dragi čas, ki vsaki dan za več 1000 gold. državi stroškov prizadene; al po večini glasov je bila prihodnja seja odločena še le na 18. dan t. m.

Zbornica gospôska je v seji 14. dan t. m. z veseljem potrdila sklep zbornice poslancov za tistih 200.000 gold., o kterih smo ravnokar govorili, in ko je minister Schmerling zbornici naznanil, da je Njih Veličanstvo določilo posebno komisijo, o kateri bo spodaj govorjenje, se je cela zbornica vzdignila slavo klicaje cesarju. — Omeniti imamo še iz gosposke zbornice, da je 11. t. m. grof Hartig državnemu ministerstvu vprašanje (interpelacijo) predložil, ki zadeva razmere med državno in cerkveno oblastjo. Ker 1. dan prihodnjega mesca sušca — pravi govornik — ima po pravilih konkordata cerkveno premoženje s cerkvenimi kasami izročiti se v vsaki fari gospodarstvu fajmoštrov in dvema od soseske izvoljenima ključarjema, je treba, da cerkvenim patronom, ki so svoje dolžnosti in svoje pravice dosihmal po starih zakonih katoliške cerkve opravljali, vlada sama pové, v čem obstoji prememba ali popolnoma odprava starih patronatnih dolžnost in pravic, da bo jasno, ali je cerkveni patron, ako nima nobenih ali celó malo pravic, tudi odvezan svojih doneskov za cerkev. — Dunajski časniki hočejo za gotovo vediti, da so sv. oče pripravljeni v to, da se v konkordatu kaj prenaredi.

— Po sklepu presvitlega cesarja od 12. t. m. se ima pod vodstvom državnega ministra posebna komisija ustanoviti, ki naj bi prevdarila, kako bi se zdatno pomagati dalo nesrečnikom, kteri so v mnogih deželah našega cesarstva po povodnji v grozno škodo prišli.

— Kakor se sliši, misli vlada državni zbor spet za 6 tednov razpustiti. Desna stranka želi, naj bi se med tem časom, ko praznuje državni zbor, sklicali deželni zbori. „Ost D. Pošta“ pa že trosi zvijačo po svetu, da se česka stranka napenja za odlog državnega zbora. In kmali bojo po nji trobili to fabulo drugi časniki njene baže!

— Cesar so izvolili 13 novih državnih svetovavcev v gospôsko zbornico in sicer so peterim podelili to čast tako, da jo sin po očetu podedovati more, osmerim pa so jo podelili za čas njih življenja; med temi je tudi prof. dr. Miklošić. 11. dan t. m. je po pravilih državnega zbora v zbornici prisegel in se potem na kraj levece vsedel.

Hrvaško. Iz Zagreba. Iz Beča slišimo, da večina štatsratha ni za to, da bi se viša sodnija dala v Zagreb, kakor narod naš želi in za kar se dvorni kancelar poteguje.

— Iz Siska 9. sveč. Pretekli teden se je prodalo pri nas blizu 3500 vagánov koruze na debelo po 2 gold. 29 do 30 kr., na drobno po 4 gold. 40 kr., 1300 vagánov napolice (sorsice) po 4 gold. 40 kr., 1000 vagánov tripolice v Karlovec po 5 gold. 10 kr., 5400 vagánov ovsa po 1 gold. 85 do 87 kr., 600 vagánov ječmena po 2 gold. 90 kr. Za pšenico ni nič kupca, tudi za one žita, ki so se mlinarjem v Karlovec prodale, so se komaj po gori ome-

njeni ceni pečale; koruza se drži trdne cene, al kupci je nočejo po tej ceni.

Slavonija. Iz Djakovščine se piše „Glasonoš“, da gosp. Kurelac, ki že več mescov biva v Djakovu, dogotavljač svojega „Tumača“, je začel razlagati staroslovenščino bogoslovcom ondašnjega semenišča. „Radostno javljajuč, da nam se u Djakovu razlaga staroslovenščina — piše „Glasonoš“ — moramo ujedno iz srca podvikniti „živio“ onoj plemenitoj duši, koja je ondješnoj mladeži nabavila vriednoga učitelja; a koja je to, ne treba vam pisati, kad ga već svi znadete; zato jošte jednom „živio“.

Marsko. Iz Brna piše nek dopisnik v „Presse“ in z presrčnim veseljem svetu oznanuje, da neka komisija, sestavljena iz učiteljev in šolskih ogledov, je najdla, da pri nas v Brni je med 3800 učenci le 188 čisto slovanskih otrok in je tedaj treba, da v tukajšnih farnih šolah se učijo šolski nauki po nemški. Ta nepričakovana prikazen je razveselila naš nemškutarski mestni odbor tako, da na vrat na nos je potrdil predlog une komisije. Pošteni možje pa — pravi „Ost und West“ — katerim se je ta prikazen nekako čudna zdela, so šli v „Staatshandbuch“ gledati in ondi so po popisu (konškrpcii) od leta 1856 našli v Brni zaznamovanih 38.300 Slovanov in 8900 Nemcov. Ker se ta vladni popis tedaj nikakor ne ujema s popisom une mestne šolske komisije, te zastavice ni mogoče drugač uganiti kakor tako, da v Brni slovanski starši rodijo nemške otroke! Dandanašnji je vse mogoče. Saj vemo, da vsak otrok, kateri s silo spravi na dan besede: „Klopt saj Ježeš Krist“ ali pa „s ti and“, se šteje med povelicevavce „velike Nemčije“, ktera mora nekterim biti vsaki dan več.

Česko. Iz Prage. „Ost und West“ iz gotovih virov prinaša novico, da državni svetovavec grof Hartig (sin prejšnega državnega ministra) pride za c. kr. deželnega poglavarja českega v Prago, grof Beleredi za deželnega poglavarja moravskega v Brno, grof Chorinsky pa na Dunaj za c. k. deželnega poglavarja doljne Avstrije.

Erdelja. Žandarji se bojo v naši deželi zelo pomnožili, ker vse službe, ki so jih sedaj opravljali domači pandurji, se bojo spet izročile žandarjem.

Galicija. Goveje kuge noče biti pri nas konca. Na novo se je prikazala v 6 vaséh, tako, da je sedaj 32 krajev, v katerih razsaja ta morivna ptujka. — Tudi na Ogrskem se sém ter tje še zmiraj prikazuje ta kuga.

Nemško. Po vseh časnikih gré sedaj govorica o razporu med vlado prusko in vlado avstrijsko, kateri se je pridružilo še več drugih manjših nemških vlad zastran prenapredbe nemške zveze. Al ta razpor je le v pisnih, kakoršen je že večkrat bil, pa se je vselej spet kmali potolažil in se bo brž ko ne tudi sedaj.

Laško. Laška vlada je začela sedaj res na Mazzinista misliti, nekteri pravijo zato, ker je že star in bolehen, tedaj ne več toliko nevaren. Mazzini, ker je bil vsem laškim vladarjem nevaren zato, ker je njegovo géslo od nekdaj bila ljudovlada, je že več let tudi od turinske vlade kot najvarniši puntar obsojen. Unidan je ministerstva predsednik Ricasoli ministerstvu predlog storil, naj se pomilosti; al temu se na vso moč ustavlja minister prava ter pravi, ako hoče biti Mazzini pomilosten, naj stopi pred sodbo. Ker vsa diplomacija odsvetuje to pomilostenje in ker je Mazzini sam rekel, da ne bo pomilostenja prosil, pa tudi pomilostenja ne sprejel, ako bi mu ga tudi dali, je potihnila za zdaj tazadeva. — Turinska vlada je razposlala po celem kraljestvu razglas, naj opusti ljudstvo naprevdarjeni hrup, ki ga nekatere mesta sedaj delajo zoper papeževo posvetno oblast, ker ona misli po vsi drugi poti v Rim priti — (javalne manj siloviti!) — Košuta, ki sedaj blizu Milana prebiva, je pred nekimi dnevi turinska vlada poklicala, naj brž v Turin pride, kamor je res tudi brž šel.

Francozko. Iz Pariza. Govori se, da tista komisija, ki je v državnem zboru ustanovljena bila zato, da cesarju odgovor dá na njegov oговор, s katerim je začel unidan državni zbor, je postavila mnogo vprašanj o unanji politiki francozki v svoje pismo, med katerimi je tudi to, naj se zboru pové, kako se je vlada francozka vsled depeše Thouvenelove porazumela s vlado papeževo zastran italijanskih homatij?

Angležko. Iz Londona. Poslopje, v katerem se bo mesca majnika velika razstava začela, je že gotovo in 12. dne t. m. kraljevi komisii slovesno izročeno bilo. Poslopje je izvrstno napravljeno in v nekterih oddelkih tako olišpano, da, na priliko v oddelku za francozko blago same dekoracije čez milijon gold. veljajo. 13. dne t. m. so že pričakovali mnogo blaga iz Belgije in Rusije, ki že dalje časa v kištah leži v Londonu. Le zavoljo strehe še nekteri želijo nekih poprav, da bi se namreč klobučina, s katero je poslopje pokrito, še enkrat s katranom namazala.

Turško. Iz Carigrada 11. sveč. Sultan je včeraj iz proste volje velikemu veziru 20 milijonov piastrov poslal, da se uradnikom in armadi plača, kar jim je vlada na dolgu ostala.

— Iz Hercegovine. Nov dokaz, kako se kristjanom tukaj godí, pripoveduje dopisnik v „Ost u. West“ iz okrajne Boboviške. Prebivavci te okolice na meji avstrijski niso puntarji, ampak mirno tržujejo z Avstrijanci. Derviš paša namesto da bi jim bil hvaležen za njih podložno obnašanje, pošlje nenadoma nad nje celo kompanijo baši-bozukov pod vodstvom grozovitega Musa-Zukica, da mirne kristjane napadajo, vzamejo jim vso živino in jih oropajo vsega, kar so zgrabití mogli, pa uganjajo še druge silovitosti s ženstvom, in oskrunjajo ondašnje cerkve. Omer paša menda nima časa, da bi branil take grozovitosti, ker se mu glava le vrtí v poedinah in plesih s maškarami.

Žitna cena

v Ljubljani 17. februarja 1862.

Vagán (Metzen) v novem dnarji: pšenice domače 6 fl. 55. — banaške 6 fl. 22. — tursice 4 fl. 50. — sorsice 5 fl. 3. — reč 4 fl. 50. — ječmena 3 fl. 63. — prosa 4 fl. —. — ajde 3 fl. 80. — oves 2 fl. 40.

Kursi na Dunaji

18. februarja 1862.

v novem denarji.

Deržavni zajemi ali posojila.	Druge obligacije z lotrijami.
5% obligacije od leta 1859	Kreditni lozi po g. 100 . g. 126.—
v novem dnar. po 100 g. g. 62.—	1 1/2 % Terzaški lozi po 100 „ 127.50
5% nar. posojilo od l. 1854 „ 84.50	5% Donavsko-parabrod-
5% metalike „ 70.45	ski po g. 100 „ 99.50
4 1/2 % „ „ 61.75	Knez Esterhazy. po g. 40 „ 99.75
4% „ „ 55.—	Knez Salmovi po g. 40 „ 39.25
3% „ „ 40.75	Knez Palfyovi po g. 40 „ 39.25
2 1/2 % „ „ 37.—	Knez Claryovi po g. 40 „ 36.75
1% „ „ 14.25	Knez St. Genoisovi po g. 40 „ 36.50
Obligacije zemlišn. odkupa.	Knez Windischgrätz. po g. 20 „ 21.75
(po 100 gold.)	Grof Waldsteinovi po g. 20 „ 24.25
5% doljno - avstrijske g. 88.50	Grof Keglevičevi po g. 10 „ 16.50
5% ogerske. „ 71.20	Budimski . . . po g. 40 „ 37.50
5% horvaške in slavonske „ 70.—	Denarji.
5% krajske. štajarske,	Cesarske krone g. 19.—
koroške. istrijske „ 87.—	Cesarski cekini „ 6.56
Deržavni zajemi z lotrijami.	Napoleondori 20 (frankov) „ 11.02
Zajem od leta 1860 „ 91.75	Souvraindori „ 19.15
„ „ „ 1860 petink. „ 96.—	Ruski imperiali „ 11.30
„ „ „ 1839 „ 140.50	Pruski Fridrikdori „ 11.60
„ „ „ 1839 petink. „ 138.—	Angleški souvraindori . . „ 13.85
5% narodni od leta 1854 „ 91.25	Louisedori (nemški) „ —.—
Dohodkine oblig. iz Komo „ 16.50	Srebro (ažijo) „ 36.65